

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและสภาพของปัญหา

การศึกษาคือการสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะพื้นฐาน จำเป็นต้องมีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบการทำงานอาชีพได้ การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม ความจำเป็นของชีวิตอีกประการหนึ่งนอกเหนือจากความจำเป็นขั้นพื้นฐาน คือ ความต้องการด้านปัจจัย 4 มี ด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ 5 ของชีวิต เป็นปัจจัยที่จะช่วยแก้ปัญหาทุก ๆ ด้าน และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีกระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบให้วิถีดำรงชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2543, หน้า 2)

ดังกล่าวนี้ การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสร้างคนให้มีคุณค่าเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม โดยการพัฒนาทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรมของบุคคล ให้สามารถดำรงชีพได้อย่างเป็นสุข ช่วยเสริมสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสังคม และยกระดับมาตรฐานชีวิตของประชาชนในสังคมให้สูงขึ้น (นภาพร พุ่มพฤษย์. 2538, หน้า 1) และเพื่อให้กระบวนการศึกษามีพลังอำนาจในการพัฒนาชาติ จึงควรมีการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง และเป็นธรรม มีความหลากหลายในรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการ เพื่อให้แต่ละบุคคลสามารถใช้โอกาสที่มีอยู่เลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ ความต้องการ และความสนใจ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม (อุไรวรรณ โปธิเวชเทวัญ. 2539, หน้า 1) แผนงานหลักเพื่อการพัฒนาาระบบอุดมศึกษาให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนในระดับอุดมศึกษาว่า “การอุดมศึกษานอกจากจะมีบทบาทในการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับสูงที่สามารถ

เข้าสู่ตลาดแรงงานและภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพแล้ว ยังต้องพัฒนาวิชาการ ตลอดจนองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น เป็นการสร้างผู้นำและปัญญาชน การอุดมศึกษา จึงมีความสำคัญมาก” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539, หน้า 89)

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันอุดมศึกษาแบบตลาดวิชาที่ตั้งขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อขยายโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับปวงชนชาวไทย จึงเปิดรับสมัครนักศึกษาเข้าเรียนในระดับปริญญาตรี โดยไม่จำกัดจำนวน และไม่มี การสอบคัดเลือก ปัจจุบันมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ คณะ นิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการสื่อสาร- มวลชน คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันการศึกษานานาชาติ และสถาบันวิทยาศาสตร์สุขภาพ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2550, หน้า 3)

คณะนิติศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นพร้อมกับการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2514 ได้จัดการศึกษา แบบตลาดวิชา ให้โอกาสและความเสมอภาคทาง การศึกษาแก่ทุกคนที่ใฝ่หาความรู้ จนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 40 ปี แล้ว โดยมีผู้สมัครเข้า เป็นนักศึกษาหลายแสนคน และได้ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมแล้วมากมาย บัณฑิต เหล่านี้ได้กระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ ยอมรับทั้งในด้านคุณภาพ และความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ได้ สร้างชื่อเสียง เกียรติคุณ แก่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้วยดีเสมอมา

ดังนั้นการศึกษาในระดับปริญญาตรีของแต่ละคนอาจมีเหตุผล มีแรงจูงใจที่ แตกต่างกันไป เช่น ต้องการได้รับความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาตนเอง ต้องการเพิ่มวุฒิทาง การศึกษา เพื่อนำไปประกอบการแสวงหาความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน แรงจูงใจและเหตุผลที่แต่ละคนเลือกเรียนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง นั้น อาจแตกต่างกันไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะทำวิจัย เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตของนักศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ทางด้าน การศึกษา และเป็นการพัฒนาศักยภาพการผลิตบัณฑิต ของคณะนิติศาสตร์ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อแรงงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อศึกษาแรงงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใน 5 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความตั้งใจส่วนตัว และด้านความคาดหวังด้านอาชีพ
3. เพื่อเปรียบเทียบแรงงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีสถานภาพต่างกันในด้านตัวแปรส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อม

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาที่มีตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อมต่างกันมีแรงงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนกลาง ที่มีสถานภาพการเป็นนักศึกษาประจำภาค 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 61,579 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนหลักสูตร

นิสิตศาสตรบัณฑิต ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนกลาง ที่ลงทะเบียนเรียน ภาค 1 ปี การศึกษา 2554 ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ขนาดประชากร 61,579 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970, pp 607-610) ได้จำนวนทั้งสิ้น 378 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ

2.1.2 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ แหล่งข้อมูลที่ได้รับ ความศรัทธาต่อสถาบันที่ศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรนิสิตศาสตรบัณฑิต ของนักศึกษาคณะนิสิตศาสตร มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความตั้งใจส่วนตัว และ ด้านความคาดหวังด้านอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัย วิธีการ กระบวนการ หรือสิ่งเร้าที่ชักนำให้บุคคล ตัดสินใจแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการ ของตน

2. แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรนิสิตศาสตรบัณฑิต หมายถึง แรงกระตุ้น หรือสิ่งเร้าที่ชักนำให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรนิสิตศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย หมายถึง สิ่งที่นักศึกษามีความเห็นว่าคณะ นิสิตศาสตร มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความแตกต่างจากสถาบันอื่น เช่น ชื่อเสียง หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน คณาจารย์ที่มีชื่อเสียง ประสบการณ์ ค่าหน่วยกิต

2.2 ด้านความคาดหวังของนักศึกษา หมายถึง ความคาดหวังหรือความ

ต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้งานทำ มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะศึกษาต่อในระดับสูงได้ และนำความรู้ไปประกอบอาชีพที่มั่นคง

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยในหลายรูปแบบที่นอกเหนือจากตำราเรียน ได้แก่ ตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือเสียง อิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายทอดสดการบรรยายจากห้องเรียน วิดีโอคำบรรยายย้อนหลัง

2.4 ด้านความตั้งใจส่วนตัว หมายถึง ความตั้งใจ ความต้องการศึกษาหาความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตลอดจนมีความรู้สึกพึงพอใจที่จะศึกษาจนสำเร็จ

2.5 ด้านความคาดหวังด้านอาชีพ หมายถึง ความคาดหวัง ความต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษามีอาชีพที่มั่นคง มีเกียรติ และเป็นที่ยอมรับในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน

3. ตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

3.1 เพศ หมายถึง นักศึกษาเพศชาย นักศึกษาเพศหญิง

3.2 อายุ หมายถึง อายุที่เป็นปัจจุบันของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์

3.3 แหล่งข้อมูลที่ได้รับ หมายถึง การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง จากบุคคลอื่นหรือสื่อต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ปกครอง เพื่อน อาจารย์ สื่อมวลชน ได้แก่ วารสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

3.4 ความศรัทธาต่อสถาบันที่ศึกษา หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักศึกษาที่มีต่อสถาบันที่เลือกเข้าศึกษาต่อ มีความเชื่อถือในสถาบันทั้งทางด้านชื่อเสียง อาจารย์ผู้สอนที่ทรงคุณวุฒิ สภาพแวดล้อมในสถาบัน พร้อมทั้งจะยอมรับเป้าหมายและค่านิยมของสถาบัน

3.5 ความต้องการของตลาดแรงงาน หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่คิดว่าสถานประกอบการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ บริษัท หน่วยงาน องค์กร กระทรวง ทบวง และ สถานประกอบการต่าง ๆ ต้องการผู้ที่จบการศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้เป็นจำนวนมาก เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. สถาบัน หมายถึง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านตัวแปรส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อม

2. ทราบถึงแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใน 5 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความตั้งใจส่วนตัว และด้านความคาดหวังด้านอาชีพ

3. นำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับแผนกลยุทธ์และเป็นการพัฒนาศักยภาพการผลิตบัณฑิต ของคณะนิติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพยิ่งขึ้นไป